14e JAARGANG — CURAÇAO, DEN 13den NOVEMBER 1897. — No. 724

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl.0,50 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— *pa anja.*
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, *cada regel mas fl.0,07½.*

Curaçao, 12 November.

De Londensche Standard en de Dominicanen.

Eenigen tijd geleden vertoefde in Groot-Brittannië de Hoog Eerwaarde Pater ANDREAS FRÜHWIRTH, Magister Generalis van de Orde der Dominicanen, ten einde de Huizen dier Orde in Engeland, Schotland en Ierland te bezoeken.

Als men bedenkt, dat het nog zoovele jaren niet geleden is, dat bij afzonderlijke wet aan Kardinaal WISEMAN werd verboden den titel te voeren van aartsbisschop van Westminster en het stichten van kloosters en congregatiën met leede oogen door de Anglicanen werd aangezien (zij zijn er later des te meer aan gewoon geraakt, toen hun eigen predikanten hermitages en monnikenhuizen gingen oprichten) is de toon waarop het Londensche blad de *Standard*, het hoofdorgaan der orthodoxe Protestanten, zich uitlaat over Pater FRÜHWIRTH of liever over de Orde der Predikheeren in het algemeen, een teeken des tijds. Er blijkt uit, dat bij de Protestanten der Hooge Kerk, d. w. z. bij de notabele en hoogst ontwikkelde Protestanten, de vooroordeelen tegen de bedienaren en de dignitarissen der Katholieke Kerk niet langzamerhand zijn uitgesleten, maar eensklaps verdwenen zijn gelijk schillen die van de oogen vallen.

Er zijn, zegt de *Standard* o. a., behalve de absolute verdraagzaamheid, die hier te lande begint te heerschen, nog andere oorzaken die geleid hebben tot eene aanzienlijke vermeerdering van het aantal kloosters in alle deelen des rijks. Het eerste wat het gouvernement van het éene Italië meende te moeten doen was de opheffing van het meerendeel der religieuze Huizen en wijl de geestes-energie, welke in die stichtingen vertegenwoordigd was, elders een ander veld vóor hare werkzaamheid moest zoeken, werd de vrijheid, die hier te lande bestaat, eene aanleiding voor vele der verdreven religieuzen om zich hier te vestigen. Toen volgde wat op het vasteland Culturkampf genoemd wordt, ook in Frankrijk tegen de zoogenaamde niet erkende Orden en vele der ook daar verbannen monniken en nonnen kwamen zich aan de overzijde van het Kanaal vestigen.

De *Standard* spreekt niet van het land waar de Culturkampf eigenlijk begon, waaruit wij afleiden dat uit Duitschland niet vele religieuzen naar Groot-Brittannië zijn getogen.

Doch ook afgezien van deze redenen, zegt het Londensche blad, is alleen door expansie van werkkracht het aantal kloosters vooral van Dominicanen, Franciscanen en Benedictijnen in het Vereenigd Koninkrijk voor de hand toegenomen.

Bij den onontwikkelden Engelschman ligt eenigszins het valsche denkbeeld vast, dat de stichter van de Orde der Predikheeren ook de Inquisitie heeft gesticht, ten einde de secte der Albigensen ten onder te krijgen. Het is ~~hem onbekend dat reeds lang vóór~~ de dagen van St. DOMINICUS de Staatsinquisitie bestond en politieke drijfveeren de wereldlijke vervolgers der ketters hebben aangezet. Het is een historisch feit, dat de Pauselijke Stoel, aan welke de Orde der Predikheeren steeds onderdanig is gebleven, voortdurend de Staatsinquisitie ten stelligste heeft veroordeeld en herhaaldelijk heeft geprotesteerd tegen de wreedheden, door die politieke Inquisitie bedreven.

Voor den onbevooroordeelden kenner der geschiedenis staan de Dominicanen het best bekend als de Orde, bij voorkeur gewijd aan de beoefening der godgeleerdheid en kanselwelsprekendheid. Indien hun Orde geen ander geleerde had voortgebracht dan den H. THOMAS van Aquino, dan zouden diens genie en roem voldoende zijn geweest om haar voor altoos vermaard te maken. Tot op onze tijden is er sedert de dagen van ARISTOTELES geen man geweest, die zoo wijden, zoo verschillenden en zoo blijvenden invloed heeft uitgeoefend als de schrijver van de *Summa*. Zijn invloed op DANTE is zichtbaar in bijna elken zang van de *Divina Commedia* en niemands wijsgeerig stelsel heeft meer geestdrift, noch meer oppositie gewekt.

Kardinaal MANNING noemde eens, toen hij nog predikant was te Lavington, in een gesprek met AUBRAY DE VERE *Het Goddelijk Schouwtooneel* van DANTE, de wijsbegeerte van St. THOMAS in verzen, en riep uit: De Aquiner en DANTE zijn de beide grootste menschelijke geesten. DE VERE heeft later deze gezegden in een sonnet bezongen.

De Dominicanen en de Franciscanen traden bijna gelijktijdig in den kring der gebeurtenissen op en ofschoon deze laatsten niet in de allereerste plaats zich op diepe geleerdheid toeleggen, willen wij hier, zegt de *Standard*, in herinnering brengen dat het habijt van St. FRANCISCUS gedragen werd door geleerden als DUNS SCOTUS en ROGER BACON, die met de grootste Dominicaner godgeleerden konden wedijveren.

Om tot de Orden der Dominicanen terug te keeren, haar hoogste reputatie ligt in de kanselwelsprekendheid. Wordt in de Anglicaansche kerk de meest groene en minst welbespraakte hulppredikant goed genoeg geacht om de Zondagspreek te houden ten aanhoore eener critisch gezinde gemeente, de Roomsche Kerk heeft altijd geoordeeld, dat de gewijde redenaar dient uitgerust te zijn met speciale hoedanigheden en op de gewijde rhetorica heeft dan ook de Orde der Predikheeren al hare aandacht geslagen. Geen wonder dus dat zij den geweldigsten kanselredenaar aller tijden heeft gekweekt, GIROLAMO SAVONAROLA, die in het St. Dominicusklooster te Florence de meest actieve jaren zijns levens sleet. Er zijn slechts weinig tijdperken in de geschiedenis geweest, waarin het levende woord zulk een verbazende uitwerking had op gansche menigten, als toen de Dominicaner pater SAVONAROLA van den kansel der Domkerk in de Toskaansche hoofdstad zijn vurige taal wierp te midden van de beminnaars der wereldsche ijdelheden, dreigende met den geesel Gods, *flagellum Dei* en het zwaard des Heeren, *gladius Domini*.

Zag men niet ontelbare dames van de hooge en hoogsten standen uit den Dom naar het marktplein snellen om daar hare juweelen en andere kleinoodiën te werpen in de vlammen van den ijdelheden verterenden brandstapel? En men meene niet, dat de onweerstaanbare prediker, wiens vlammende woorden zulk een uitwerking hadden, voor de vuist sprak, enkel jagende op effect; integendeel. De manuscripten en ook de drukwerken zijner predicatiën getuigen, dat hij een geduldige en onvermoeibare navorscher en geleerde was.

Al verwacht men in onze dagen niet dat de najagers der mondaine ijdelheden hunne kostbaarheden openlijk zullen verbranden op Trafalgar square, of op de Place de la Concorde na een conférence in de Notre Dame, de gloed, die sprak uit den gulden mond van SAVONAROLA, is nog altoos over de Orde der Predikheeren vaardig gebleven.

———o———

FEUILLETON.

UN CARTA.

(FIN.)

— Sra Neuling, mi a puntré, bo dici koe solamente a bo i Eliza tin entrada den kamber. Ma Nancy Louter por a bai den kamber si é tabata kié?

— Sigur meneer.

Mi a ripara koe señora Neuling mes tabatin duele di es pober Elisa.

— Ta posibel, koe bo coesjinera por sabi, oenda bo ta warda bo placa?

—Si, meneer, pasobra ta den mi kamber mi ta doené placa di gastoe algun bez.

— Ainda un pregunta mas: Bo sabi tambe, koe Elisa por a gasta algun placa, despues koe es placa tabata hortar?

— No meneer.

Mi a bolbé jama Nancy Louter i, el a ccominza ta tembla un poco, aunke es biaha aki é tabata mas brutoe.

— Señorita Louter, mi a puntré, pakiko bo no a conta bo señora unbez toer loké bo a mira, sino té ora el a puntra bo, koe bo sabi algo di es placa?

— Pasobra, mi no por a resolvé di haci mi amigoe desgraciado, el a respondé unbes.

— Bo dici, koe den boeracoe di jabi bo a mira é cohé e placa, no ta berdad?

— Si.

— Cuantoe bo ta gana pa kwartal?

— Binti-cincoe florin.

— Bo sa toema algun bes, bo sueldo adelantar?

— Si. meneer.

— Cuantoe?

— Esai mi no sabi mas, algun bes esai a socedé, ma mi no sa toema apunte.

— Si bo kier a haci Elisa maloe, lo bo tabatin 25 florin pa poné den su baul?

— No meneer, é dici indigná.

— Pues den tempoe di bo sirbisji bo no tabatin 25 florin i bo no tabatin tantoe placa tampoco dia bo a drenta sirbisji di Sra Neuling?

— No meneer, i prueba di esai ta koe es placa koe a haja den es baul ta e mees koe e señora a perdé, manera bo a caba di tendé aki. Awor mi dici coe sra Neuling, si el sá toema un recibo cerca su criarnan, ora koe é paga nan.

— Semper, el a respondé mi.

— Lo bo kier moenstra mi un di es recibonan?

— Hueznan a doena nan consentimientoe pa busca e recibonan i pronto nan a jega.

— I awor Nancy Louter, mi dici coe né, sea asina bon di declara oenda bo a haja es 75 florin, koe bo a manda den un carta pa bo roeman?

Nancy a bira manera koe tera tabata habri su dilanti pa gulié. El a bira bleek i é tabata tembla henter su curpa. Mi a spera té koe toer hende por a ripara su emocion i mi a repiti mi pregunta:

— Bo mester bisa, mi a grité.

— Mi.., mi no ta bisa.

— Señores, mi dici coe hueznan. Mi a bini aki pa defendé un hoben koe ta culpabel di complicidad den hortamentoe di un conductor di posta, nan a permiti mi mira cartanan koe tabatin placa aden. Casualidad a hinca mi den es asunto aki, i ora mi a tendé nomber di es testigo aki, mi a saca e carta aki, pasobra mi tabata corda, koe mi a mira un carta firmar Nancy Louter. Es carta aki tabata hortar i é tabata contené 75 florin. I si hende mira mi stampel di post, bo ta mira koe nan a stampel é na post un dia despues di es ladronicia den cas di señora Neuling. Si boso no tin nada contra mi ta leza e carta.

„ Mi roeman Truitje! aki mi ta manda bo setenta i cinco florin, haci mi favor di wardé pa mi te koe mi bini cas. Mi no por tene aki, pasobra mi tin miedoe pa nan no horte. No bisa ningun hende, pasobra mi no kier, pa ningun hende sabi, koe mi tin placa. Lo bo warda mi secreto, no ta berdad? — mi ta masjar bo aki, solamente ta molestia mi, koe Lisa Medwijk ta aki ainda, ma mi ta spera di a salba di djé awor. Bo ta corda, koe mi a scirbi bo caba di djé. Coeminda toer amiga pa mi.

„ Bo roeman té na morto.

„ Nancy Louter

— Señores, boso ta mira koe es carta aki ta dirigi na Truitje Louter i boso lo observa també koe é ta scirbir pa es mes persona, koe a firma es recibo aki. Ta clá anto kiko a pasa coe es cien florin. Setenta i cinco ta poné den es carta, mientras koe es binti i cinco sobrá ta hincá den baul di Elisa coe obheto di kita toer sospecho for di es berdadero culpabel.

Despues koe hueznan a samina es carta nan a declara hoe Eliza ta inocente, sin bandona sala un instante.

Es jonkman, koe a pidi mi pa defendé Elisa a cohé mi manoe tené, ma sin tabata capaz di papia un palabra. E tabata mira mi coe su wowonan jenar di lagrima i despues el a bai cerca Elisa. Parcé el a loebida, oenda é tabata, pasobra el a cohéle braza i coeminza jora duroe. Lo mi no trata na descubri loké a sigi, ma si mes ora nan no a poné Nancy Louter den prison, sigur público lo a maté. Su manecé mi a ricibi un carta, koe ta bisa mi, koe su contenido ta solamente un prueba chikitoe di gratitud pa loké mi a haci pa es pober mucha muher. E tabata firmá: "Algun burger" i é tabata contené 250 florin. Poco tem despues es jonkman a bin paga mi. Mi a moenstré es carta koe mi a haja i mi a consegé di warda é placa pa su vrouwtje, pasobra pronto Lisa Medwijk lo ta elevé den rango di esposa.

———o———

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernementsbesluiten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 6 dezer maand, No 757, is tot het opmaken van het Tarief, ter berekening van de belasting op den invoer van koopmanschappen alhier voor het jaar 1898, eene commissie benoemd, bestaande uit: den Administrateur van Financiën, als lid en Voorzitter, de Heeren M. CARDOZE JR., J. L. TH. HELDEWIER VIGNON, C. A. JONES, en D. EVERTSZ, als leden en de Heeren T. F. W. KRAFFT, RENÉ ARAUJO, en JACOB JESURUN, als plaatsvervangende leden.

* **

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 8 dezer maand, No. 765, is de Sergeant bij de dienstdoende Stedelijke Schutterij J. F. L. ROMIJN, bevorderd tot Sergeant-Majoor bij dat korps.

Kerkelijke berichten.

Verleden week Zaterdag overleed na het ontvangen der laatste H. H. Sacramenten in het R. K. Gasthuis te Otrabanda de Eerwaarde Broeder JORDANUS TIJHAAR van de Orde der Predikheeren. De overledene werd den 27sten Januari 1865 geboren te Rijsen in Overijsel, deed den 2den Februari 1891 te Huisen zijne religieuze professie in de Orde der Dominicanen, vertrok den 1sten September van dit jaar naar Curaçao en kwam hier den 2den October aan. Kort na zijn aankomst werd hij ongesteld, zoodat spoedig opname in het R. K. Gasthuis noodzakelijk werd geacht en vijf weken, nadat hij den voet op ons eiland had gezet, bezweek hij aan een ziekte, die onherstelbaar bleek. Zondagmorgen werd zijn stoffelijk overschot naar het St. Anna-kerkhof te Otrabanda overgebracht, waarheen het vergezeld werd door de Paters Dominicanen der stad en van Scherpenheuvel, door een deputatie der Fraters van het Colegio Santo Tomás, door Heeren Leden van het R. K. Armbestuur, door Heeren Collectanten der Sint-Annakerk, die het lijk droegen, door den Weledelen Heer P. DUIF, Kapitein der *Prins Maurits* en den Weledel Zeergel. Heer L. PH. HENNEQUIN, Arts aan boord van de *Prins Maurits*, welke boot verleden week Vrijdag van New-York hier was teruggekeerd. Beide laatste Heeren bewezen uit fijngevoelde oplettendheid deze eer aan den Eerw. Broeder, omdat hij bij de laatste uitreis der *Prins Maurits* uit Holland vertrokken was.

Er ligt niets bijzonders in het verborgen leven van dezen eenvoudigen kloosterbroeder. En toch was dat leven groot door het voortdurend offer, dat het bracht van zichzelven. Het is geen kleine zaak, ook al heeft men niets anders aan te bieden dan zijne vrijheid, in een klooster onder de gehoorzaamheid te gaan leven. Het is geen kleine zaak elken dag opnieuw dezelfde nederige en dikwijls vernederende werkzaamheden te verrichten en juist door stipte plichtsbetrachting zich de achting zijner oversten en de liefde van hen, dien men dient en met wie men verkeert, te verwerven. Eindelijk, het is geen kleine zaak, zijn land, zijn verwanten, zijne medebroeders te verlaten om in een onbekend land het verborgen leven, dat men leidt, zoo het kan nog verborgener te doen zijn. Dit alles heeft Broeder JORDANUS gedaan met een blijmoedigheid en tevredenheid, die allen verbaasde en tot hooge bewondering steeg, toen hij kort na zijn aankomst op ons eiland op het ziekbed werd neergeworpen door den naderenden dood en ook nog in dat uur zonder morren, zonder klagen het offer van zijn leven bracht.

Daarom dan ook zal Broeder JORDANUS, hoe kort hij onder ons verkeerd hebbe, in gezegend aandenken blijven, en terwijl wij het christelijk gebed: *Hij ruste in vrede*, herhalen, zullen wij opzien naar het verheven voorbeeld, dat hij tijdens zijn leven ons gaf.

* **

Omtrent de begrafenis van Mgr. POPPEN, Pastoor-Deken van Amsterdam lezen wij nog het volgende:

In de St. Jozefskerk in de Kalverstraat te Amsterdam, waarheen het stoffelijk overschot van Mgr. POPPEN, was gebracht, vingen Donderdagochtend, 14 October, ten negen uur de *Lauden* aan, gevolgd door een pontificale Mis van *Requiem* voor de zielerust van den beminden deken opgedragen door Z. D. H. den Bisschop van Haarlem.

De kerk was op indrukwekkende wijze in rouw. Terzijde van de lijkbaar, waar op de waardigheidsteekenen van het Protonotariaat en het ridderschap van den *Nederlandschen Leeuw* prijkten, had in wijden kring — ook in de eerste rijen stoelen en banken — een zeer groot aantal priesters plaats genomen. Verder waren in de kerk alleen toegelaten de vertegenwoordigers der zeer talrijke katholieke vereenigingen en instellingen van liefdadigheid of onderwijs, benevens die genoodigden, welke voorzien waren van toegangskaarten.

Na de H. Offerande beklom de Zeereerw. Pater V. D. LAAR S. J. den predikstoel om een eenvoudig woord te spreken als hulde en afscheidsgroet aan den hoogvereerden overledene, wiens eenvoudigheid de meest kenmerkende trek was van zijn karakter, en die behoorde tot die edele mannen, voor wie de dood niet het graf der vergetelheid wordt, maar de sluier verscheurt, die de heerlijke verdiensten en deugden van hun leven steeds bedekte.

Met een beroep op het hartelijk gebed der geloovigen voor de zielerust van hun beminden herder Mgr. POPPEN eindigde de redenaar zijn indrukwekkende rede.

Alsnu verrichtte Z. D. H. de Bisschop de absolutie, waarna het lijk werd uitgedragen en zich in de Kalverstraat de rouwstoet formeerde. Op het lijkkleed van den rouwwagen werden bevestigd dezelfde onderscheidingsteekenen van van den overledene, welke prijkten op de baar in de kerk.

Langs Spui, N. Z. Voorburgwal, Raadhuisstraat, Heerengracht — waar de weesjes van het gesticht van Liefdadigheid op het bordes en voor de ramen stonden om een laatsten groet te brengen aan het stoffelijk overschot van den veelgeliefden Regent — Haarlemmerstraat en Haarlemmerdijk bewoog zich de onafzienbaar lange lijkstoet, overal opgewacht door duizendtallen van belangstellenden, naar het Sint-Barbarakerkhof buiten de Haarlemmerpoort, waar eveneens een dichte menigte de komst van den stoet stond te verbeiden. Daar werden in de kapel — die veel te klein bleek om zelfs de genoodigden te bevatten — en aan het graf de ceremoniën verricht door den HoogEerw. kanunnik Mgr. BROUWER.

Havennieuws.

De *Anna Braunschweig*, die op de kust van Bonaire liep en niet meer af te brengen was, is in publieke veiling verkocht aan den Heer J. J. DEBROT te Bonaire, voor 360 gld., behalve de kosten, die eveneens voor rekening van genoemden Heer zijn. De bemanning van de *Anna Braunschweig* is laatstleden Zondag met de *Prins Maurits* van hier vertrokken.

* **

Verleden week Vrijdag was het Venezolaansche schip *Cleopatra* van Pto. Cabello uitgegaan met bestemming naar Cumana. Zaterdag in den namiddag echter brak de achtermast van de *Cleopatra* en kwam met zulk een kracht op den achtersteven neer, dat ook deze zeer beschadigd werd. Wegens deze averij zag men er van af de reis te vervolgen en besloot men naar Curaçao te gaan om daar de noodige herstellingen te laten doen. De *Cleopatra* kwam Zondagmiddag met groote moeite onze haven binnen en zal na zich van een nieuwen mast voorzien en de verdere herstellingen ondergaan te hebben de onderbroken reis vervolgen.

* **

In stede van den 17den dezer, zooals wij de vorige week meldden, zal de *Gouverneur van den Brandhof* eerst den 20sten naar de Bovenwindsche eilanden vertrekken. Tot dien dag is dus de reis van den Zeer Eerw. Pater L. MULDER, Pastoor van Saba, en van de Eerw. Zusters Dominicanessen van Santa Rosa uitgesteld. De Salesianen, die nu het Jongensweeshuis van Santa Rosa zullen besturen, zijn den 1sten November van Genua vertrokken en zullen hier op het einde der maand via Valencia, waar de Salesianen ook een stichting hebben, met de Overste van dat Huis arriveeren.

Posterij en Telegrafie.

De Nederlansche schoener *Gouverneur Van den Brandhof* vertrekt Zaterdag den 20n. dezer, naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

* **

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Nanete Berros N, Benjamin Dias B, Maria Sweeras, Moses L. Curiel, Guiseppe Storino, Melchor Martinez de la Rasa, Eloardo Lascano T., Feliz Garcia Chirines, Etesse Monsanto, Moses, Jacob J. Bibas, Donato Jannuzzelli, Maria del P. de Castro, delaida Vannanbalt, Gijsbert P. De Polonio Crestian, Ana Penso (2), A. Windt, Francinet Tweeboom, Leentji Albertus, Cosinio Stornaiola, Fco. Ochoa y Jaime Luzardo, José Maria Miyoca, Resp:. L:. Perseverancia N°. 184 (aang.)

* **

De Directeur van het telegraafkantoor alhier heeft bekendgemaakt, dat de telegraphische verbinding Jamaica-Cuba, die gedurende eenigen tijd gestoord was, thans weder hersteld is.

Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid.

Zoowel te Aruba als te Bonaire hebben op uitnoodiging van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur eenige dames een sub-commissie gevormd en zich in vereeniging met de sub-commissie van Curaçao belast met het inzamelen van vrouwen-handwerken en van giften in geld om de vervaardigsters dier handwerken, zoo zij dit verlangen, bij haar arbeid te gemoet te komen.

Bekroningen.

Verwierf het bekende *Amargo de Angostura de White*, dat door den Heer MIGUEL BETHENCOURT in den handel werd gebracht, in de laatste jaren twee medailles in goud, een op de tentoonstelling te Antwerpen en de andere te Atlanta, in de maand September ontving het een nog hoogere onderscheiding, namelijk het Eere-Diploma van Toulon. Laatstleden Woensdag kwam met de mail wederom het bericht van een nieuwe bekroning in; het *Amargo de Angostura de White* werd te Brussel met de gouden medaille bekroond.

J. E. Price.

De Weledele Heer JOHN E. PRICE, die lange jaren districtmeester was van het 2de district op ons eiland, heeft zijn ontslag aangevraagd.

Ofschoon iedereen de redenen moet eerbiedigen, welke den Heer PRICE tot dien stap hebben geleid, toch betreurt men het, dat ZEd. gemeend heeft dit besluit te moeten nemen. De Heer PRICE toch heeft zich in zijne betrekking de achting en de liefde der bewoners van zijn district ten volle weten te verwerven; hij, wel de onverbiddelijke man der wet, maar ook altijd de man, die hart had voor zijn volk en oog voor hunne nooden, die de hem toevertrouwde voorschriften wist te doen eerbiedigen zonder dat dikwijls de hardheid daarvan werd gevoeld. Men heeft wel eens gezegd, dat *Santa Catharina* te ver verwijderd was van het centrum der bevolking, doch men vergat toen ook daarbij te voegen, dat wanneer de zaken met den districtmeester waren afgehandeld, iedereen mocht uitrusten en zich verfrisschen in diens huis en de behoeftige districtbewoner bij de familie daarbinnen altijd een medelijdend hart en wanneer hulp geboden kon worden, steeds een weldoende hand vond.

Mogen deze weinige woorden, hoe onvolmaakt zij ook de gevoelens vertolken van het geheele 2de district, een kleine hulde zijn aan den Weledelen Heer PRICE, bij het neerleggen van zijn ambt.

Colegio Santo Tomás.

De plechtige prijsuitdeeling, die in de laatste jaren zooveel aantrekkelijks had en zeker ook dit jaar den roem van het Colegio Santo Tomás zal handhaven, zal den 10den December aanstaande gehouden worden.

NEDERLAND.

Mr. J. Heemskerk Az. ✝

Ofschoon hij sinds bijna een tiental jaren niet meer op den voorgrond stond van ons politiek tooneel, daalt met dezen minister van Staat, die den 9den October 's avonds plotseling te 's Hage overleed, een man van groote beteekenis ten grave. Niet een man als THORBECKE of GROEN VAN PRINSTERER, met streng omlijnde beginselen en hooge idealen, waarvoor hij onverzettelijk strijd voerde, maar een politicus, die doorkneed in alle *finesses* van Staatsleven en administratie en met een verbazende kennis van zaken en personen toegerust, uitnemend de kunst verstond om ook onder de moeilijkste omstandigheden te regeeren. Hij was daardoor de aangewezen man, om, toen de partijen scherp tegenover elkander stonden en allengs in kracht met elkaar gelijk kwamen, als minister-president op te treden. Niemand anders dan hij had wellicht bij dien staat van zaken de Grondwetsherziening van 1887 tot stand kunnen brengen; want niemand bezat als hij het vermogen om te geven en te nemen, om tusschen de partijen door te zeilen, nu eens naar links, dan eens naar rechts een bemoedigend knikje gevend.

Hij was een "middenman", maar een middenman van buitengewone soort en die daarom, ook al gaf zijn politiek ons meermalen reden tot teleurstelling, groote diensten heeft bewezen aan zijn vaderland. Zijn sympathieën waren meest aan den liberalen kant en de Linkerzijde heeft zeker ontzaglijk veel aan hem te danken. Maar desniettemin zorgde hij ervoor de Rechterzijde niet al te zeer van zich te vervreemden. Heel aardig schreef eens *De Standaard*, dat niemand zich aan HEEMSKERK bezeerde. Hij was soepel en inschikkelijk en altijd geneigd, om te transigeeren en te plooien.

Echter had hij wel degelijk zijn eigen meening en hoe meegaand hij zich ook mocht betoonen, toch wist hij doorgaans de Volksvertegenwoordiging juist dáár te krijgen, waar hij ze hebben wilde. Toen de partijen twaalf jaren geleden even sterk waren in de Kamer, heerschte hij daar feitelijk oppermachtig en had het den schijn, alsof niemand hem ooit als minister-president zou kunnen vervangen. Met de Grondwetsherziening besloot hij zijn ministerieele loopbaan, een waardig besluit, de apothéose als 't ware van zijn politiek bedrijf.

Het type van den idealen staatsman kunnen wij den overledene zeker niet noemen. Maar wat zijne bekwaamheid en werkzaamheid betreft, zal men zijn wedergade niet licht vinden en blijft hij een groote plaats innemen onder de mannen, die zich aan den dienst van het vaderland hebben gewijd.

Des Amorie van der Hoeven ✝

Wederom is aan den Raad van State een zijner eminentste leden ontvallen. Mr. HERMAN AGATHOCLES DES AMORIE VAN DER HOEVEN is, na de Troostmiddelen der Kerk te hebben ontvangen in den ouderdom van 68 jaren den 13den October te 's Hage overleden.

De ontslapene droeg een grooten naam en hij droeg dien naam met eere. Hij behoorde tot de vermaarde familie DES AMORIE VAN DER HOEVEN, welke zulke voortreffelijke geleerden en redenaars aan het land heeft geschonken.

Zijn vader was de Remonstrantsche hoogleeraar ABRAHAM DES AMORIE VAN DER HOEVEN, een man van buitengewone welsprekendheid en niet slechts met een grooten geest, maar ook met een edel hart begiftigd, getuige het feit, dat hij als predikant den moed had voor den Paus een gebed ten he-

mel te sturen, toen deze in 1848 door de Revolutie uit Rome was verjaagd.

Dezelfde adel des gemoeds openbaarde zich ook bij zijne vier zonen, die allen in mindere of meerdere mate de gaven van den vader hadden geërfd, of hem zelfs overtroffen. De thans ontslapen Staatsraad was de jongste der vier en sinds lang de éénig overgeblevene. Hij studeerde in de rechten en vertrok in 1850 als advocaat naar Indie, waar hij achtereenvolgens redacteur van het *Bataviaasch Handelsblad* en 't *Nieuw Bataviaasch Handelsblad* was. Maar in de beslommering zijner dagelijksche bezigheden, vergat hij niet aan hoogere dingen te denken en bereidde hij den grooten stap voor, die het glanspunt werd van zijn leven. Het was bekend, dat bij de familie VAN DER HOEVEN Roomsche sympathieën geen zeldzaamheid waren. Bij den jongsten zoon kwamen die sympathieën tot volkomenheid en na een langen zwaren strijd tegen den twijfel gestreden te hebben, ging hij in 1869 tot de katholieke Kerk over. Hij schreef toen in in *De Wachter* zijn vermaard artikel *Mijn terugkeer tot de Kerk van Christus*, later als brochure uitgegeven.

Dat DES AMORIE een voornaam aandeel had aan de katholieke beweging dier dagen, dat hij opkwam voor de rechten van den Paus, dat hij protesteerde tegen de geweldpleging van BISMARCK en diens val voorspelde, is van algemeene bekendheid. De katholieke partij won in hem een kloeken strijder, wiens onversaagdheid zijne kunde evenaarde.

Stippen wij nog slechts aan, dat hij van 1875 tot 1885 in de Tweede Kamer zitting had voor Breda en vervolgens tot lid van den Raad van State werd benoemd. In de laatste jaren trad hij niet meer op den voorgrond en zag men hem niet meer in katholieke vergaderingen. Maar desniettemin blijft in ruimen kring de herinnering aan hem bewaard als aan een groot man, een hoogbegaafden kampioen voor de katholieke zaak.

Den 16den October had in allen eenvoud op het R. K. kerkhof te's Hage de begrafenis plaats. De stoet vertrok omstreeks half twaalf van het sterfhuis in de Anna Paulownastraat. Op het kerkhof werden verschillende personen uit de politieke wereld en vele andere belangstellenden opgemerkt, en laatste hulde brengend aan den grooten ontslapene.

De lijkrede werd uitgesproken door dr. H. J. A. M. SCHAEPMAN, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

BUITENLAND.

Rome.—Men houdt zich in den laatsten tijd in de politieke wereld van Rome druk bezig met het bezoek van den Czaar aan Italië. Het eigenlijke tijdstip schijnt echter nog aan niemand bekend te zijn, terwijl men in de omgeving der ministers het geheele bezoek nog als onzeker aanduidt. Overigens staat de Russische Keizer er op, naar Italië te gaan, niet alleen om Koning Humbert te bezoeken, maar ook voor Z. H. den Paus. Inderdaad is het bekend, dat sedert kort vriendschappelijke betrekkingen ontstaan zijn tusschen den Paus en den Keizer. Het geschenk en de eigenhandige brief, dien Leo XIII onlangs aan Nicolaas II gezonden heeft, hebben den Czaar zeer getroffen; vooral daar de brief in het Fransch geschreven was tegen de gewoonte der Roomsche Curie in, die voor dergelijke stukken altijd zich van het Latijn bedient.

Frankrijk. Het is een gewoonte der Fransche minister-presidenten, kort voor de bijeenkomst der Kamers, een redevoering te houden, waarin zij hun program uiteenzetten en verdedigen tegen de oppositie, die hen wacht. Ook de heer Méline heeft deze gewoonte gevolgd, en de redevoering, die hij Zondag in zijn kiesdistrict Remiremont heeft uitgesproken, is des te belangrijker, omdat zij is gehouden aan den vooravond van de algemeene verkiezingen. De toespraak was uitstekend en verwierf daverenden bijval. De heer Méline viel heftig de radicale partij aan, wier eenig program, volgens hem, steeds geweest was, de gematigde ministeries omver te werpen om ze'f aan de regeering te komen. Uitgaande daarvan wees hij als de voornaamste taak bij de aanstaande verkiezingen aan de vorming van een werkelijke regeeringsmeerderheid in het parlement. In het ontbreken van deze meerderheid ziet hij de grondoorzaak van de parlementaire onmacht, waarover het land te recht klaagt:

De regeeringen kunnen niet regeeren, zij moeten onophoudelijk haar bestaan verdedigen tegen de oppositie, die loert op alle gelegenheden, om haar ten val te brengen. De Kamers kunnen geen wetten maken, omdat de partijen, stoutmoedig geworden door de zwakheid der meerderheid, onophoudelijk strijden om de oppermacht. Zoo overstroomt en vervalscht de staatkunde alles en maakt zij ernstigen arbeid volslagen onmogelijk.

Dit is, zeer verkort, het belangrijkste deel van 's ministers rede. Verder besprak de premier nog de buitenlandsche staatkunde. Na afloop van de redevoering nam de vergadering een motie aan, waarin zij aan het tegenwoordig ministerie een lang leven toewenscht en zich gelukkig prijst, dat de kiezers van Remiremont aan Frankrijk en aan de Republiek den staatsman hebben gegeven, waarop zij te recht trotsch zijn. De heer Méline was diep getroffen door deze hulde aan zijn persoon.

Engeland. — Er heeft toenadering plaats gehad, zoo schrijft de *Westminster Gazette* tusschen de koningin van Engeland en den keizer van Duitschland in de laatste weken: zij staan nu weer op hartelijken voet met elkaar. Aan het hof wordt deze bevredigende staat van zaken toegeschreven aan den invloed van 's keizers nichten, de keizerin van Rusland en grootvorstin Elisabeth. Bij zijne terugkomst uit St.-Petersburg schreef hij aan de koningin een heel vriendelijken brief, en H. M. zond haar kleinzoon een prachtig album met een aantal foto's van de jubileumfeesten en van de vlootrevue te Spithead. De keizer verlangt nu zeer naar een onderhoud met de koningin, en waarschijnlijk zal hij de volgende maand een kort en strikt privaat bezoek aan Balmoral brengen. Wordt dat plan uitgevoerd, dan komt de keizer met zijn jacht uit Kiel te Aberdeen en blijft dan twee nachten op Balmoral. Z. M. heeft de koningin dringend uitgenoodigd, in het volgende voorjaar een bezoek aan Potsdam te brengen.

Spanje. — De minister van koloniën heeft om een blijk te geven van zijne goede bedoelingen ten aanzien van Cuba, Montero, den leider van de autonomistische partij, telegrafisch verzocht, hem eenige candidaten van belangrijke administratieve posten op Cuba te geven. Naast de berichten over verzet der Cubaansche opstandelingen tegen elk denkbeeld van autonomie onder Spaansche souvereiniteit en hun onveranderlijken eisch tot volledige onafhankelijkheid, staan ook andere berichten die meer toeschietelijkheid bij een deel der Cubanen doen verhopen. En aantal gematigden moet zich reeds hebben aangeboden om met den nieuwen gouverneur Blanco loyaal tot pacificatie van het eiland mee te werken. Ook de Cubaansche afgevaardigden der Spaansche Cortes, die te Cadix gevangen zitten, hebben onder die belofte om amnestie gevraagd. Of de nieuwe Spaansche regeering in haar pacificatietactiek zal slagen, hangt zeker op de allereerste plaats af van de houding der Regeering te Washington, en in dat opzicht is een bericht uit New-York aan de *Frankf. Zgt.* als zou de minister Sherman over de bevrijding der dochter van een muiterhoofdman Cisneros uit de gevangenis door 8 Amerikaansche journalisten zich openlijk verheugd hebben, alweder niet zeer bemoedigend. De nieuwe Regeering schijnt de amnestie-bepalingen voor de Cubaansche opstandelingen zoo uitgebreid en aannemelijk mogelijk te willen maken. Ook de verbannenen, die vroeger van dergelijke beschikkingen waren uitgesloten, zullen er nu in begrepen zijn. Er valt op dit gebied heel wat goed te maken, als men eenmaal beginnen wil. Meer dan 20000 Cubanen zijn door Generaal Weyler, zonder vonnis, louter op verdenking, naar de Spaansche vestingen aan de kust van Marokko, naar het eiland Fernando-Po en naar de gevangenissen van het Koninkrijk verbannen.

Belgie.—De Minister van Staat, Beernaert, heeft zijn voornemen te kennen gegeven niet meer in aanmerking te willen komen voor het voorzitterschap der Kamer van Afgevaardigden. Na tal van pogingen, van officieuze zijde en door invloedrijke personen aangewend, om Beernaert op zijn besluit te doen terugkomen heeft de Regeering een officieelen stap gedaan. Een delegatie, bestaande uit den Minister-President De Smet de Naeyer en de Ministers Schollaert, De Bruyn en De Favereau, heeft zich vervoegd ten huize van Beernaert, die echter ondanks het dringend verzoek dezer leden van het Kabinet verklaarde in zijn besluit te volharden.—De Brusselsche tentoonstelling heeft een gunstige geldelijke uitkomst opgeleverd. Van de 6000,000 francs, welke de staat had toegestaan tot dekking van een tekort, zal geen gebruik gemaakt worden en het aandeelenkapitaal is geheel aanwezig.

Rusland.—In de *Novoje Wremlya* wordt geklaagd over de wijze, waarop Fransche diplomaten in China de Russische vriendschap voor hunne eigen doeleinde dienstbaar maken. Rusland had te Hankow eene smalle strook lands, die door de Chineesche Regeering was afgestaan. In het midden van die strook was het Fransche consulaat gevestigd. Toen de Fransche gezant te Peking hoorde, dat de Russische Regeering den afstand van die strook wilde vragen, verzocht hij eerst om den afstand aan Frankrijk van den weg van het consulaat naar de kade. Later verzocht hij de overgave aan de Republiek van 100 M. langs de kade in de haven, en eindelijk vroeg hij om het derde en eenig overblijvende gedeelte van het land. De Russische gezant, die van den stand van zaken in Hankow niets wist en bovendien met zijn Franschen collega bevriend was, gaf de geheele strook aan Frankrijk over. De Franschen openden daarop onderhandelingen met eene Japansche stoomvaartmaatschappij over de overdracht van een gedeelte der kade. Het blad voegt hieraan toe: „Het is te hopen, dat het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te St. Petersburg het gevaar en de onvoegzaamgeld dezer geheele transactie zal inzien en er sterk tegen zal protesteeren. Het incident te Hankow is slechts een voorbeeld van de wijze, waarop de Franschen gestadig hun voordeel doen met den Russischen invloed in China. Deze exploitatie is nadeelig en bovendien geheel onnoodig, daar Frankrijk geen belangen in Noord-en Centraal-China heeft en alleen het uitschot zijner bevolking daargeen zendt, waaronder niet één tot ernstig en nuttig werk in staat is."—De overleden minister van Buitenlandsche Zaken, prins Lobanoff, moet belangrijke papieren hebben nagelaten, waarin hij zijn denkbeelden over Rusland's wereldtaak heeft nedergelegd. Volgens den Weener correspondent van de *Times* worden daarin Engeland en Duitschland genoemd als de beide mogendheden, van wie Rusland het meest heeft te vreezen. Prins Lobanoff was van oordeel, dat Rusland een beslissenden slag kan slaan tegen Indie, zoodra het Russische spoorwegnet voltooid is; gelukt deze, dan moet het Britsche Rijk ondergaan. Intusschen bevestigt het bondgenootschap met Frankrijk het czarenrijk tegen Duitschland.

Volgens een bericht uit St. Petersburg heeft de Czaar evenals onlangs aan een aantal katholieke Poolsche geestelijken, nu ook volledige gratie verleend aan de Luthersche predikanten in de Oostzee-provinciën, die in de laatste jaren verbannen werden van de plaatsen hunner werkzaamheid, wegens overtreding van de kerkelijke wetten, meestal zonder arg of list bedreven. Het zijn er ongeveer 200. Men durft niet te verwachten, dat zij ook schadeloos gesteld zullen worden voor de geleden ellende.

Ingezonden Mededeelingen

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van eene dochter, Mevrouw

J. Van Lier,

geb. ODUBER.

Curaçao, 8 November 1897.

Den 6den November overleed de Eerwaarde Broeder **Jordanus Tijhaar** van de Orde der Predikheeren, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden.

P. fr. G. WILLEMS,
Vic. Provinc.

Curaçao, 12 November 1897.

TE HUUR

de benedenwoning van het huis *Beau Séjour*, gelegen op den Berg. Overzijde, te bevragen bij

E. DE VEER ABRAHAMSZ.

Dr. J. Ph. EvertszHz.

ARTS,

biedt het publiek zijne diensten aan:

SPREEKUREN:

7 tot 8 's morgens, 3 tot 4 's namiddags.

TELEPHOON No. 157.

HUIS No. 12. SCHARLOO.

Curacao, October 1897.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

van Houtens Cacao

Heerlijk van smaak — Zenuwsterkend —
Licht verteerbaar — Goedkoop in 't gebruik.

BEKENDMAKING

De ondergeteekende, door de Hollandsche Credietbank te Amsterdam benoemd tot Vertegenwoordiger voor den verkoop van Europeesche premie-loten op termijnbetaling op dit eiland en de overige eilanden der kolonie, biedt hierbij aan het publiek die premie-loten op buitengewoon voordeelige conditiën te koop aan.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den ondergeteekende.

Curaçao den 1ste October 1897.

NICOLAS J. H. CURIEL.

De door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBRs. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten.*

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO — OTRABANDA

CALLE ANCHA No 160

TeléfonoNo107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra. etc., etc.

M. B. GORSIRA & Co

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades.

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER

LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

LA SANGRE ES LA VIDA.

La ausencia de curpúsculos rojos, principio vivificador de la sangre, produce la enfermedad que se llama Anemia. Se nota en las caras y manos pálidas y labios sin sangre y es muy común en las mujeres. El enfermo siente debilidad ó flojez general, condición que predispone el cuerpo á todo género de enfermedades y que requiere un remedio de eficacia probada. La legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa parece adaptarse especialmente á la producción de los glóbulos rojos, siendo esa una de las propiedades que hacen del aceite de hígado de bacalao un agente terapéutico de tanto mérito y de aplicación tan constante en la Medicina. Los hipofosfitos son grandes tónicos y ayudan á la pronta recuperación de las fuerzas y de la vitalidad. La Emulsión de Scott es lo mejor para los niños. Con su uso se desarrollan fuertes y robustos. Es grata al paladar.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1895, onder No. 8350 D t/m No. 2809 E, zal plaats hebben op Donderdag den 18den November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 11 November 1897.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaaren Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1895 bao di No. 8350 D té No. 2809 E lo toema lugá dia Huebes 18 di November i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 11 November di 1897.

President,

M. P. CURIEL.

Odol

het Beste voor de Tanden